

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru duzerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-orară 12 bani, a treia-orară 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcoi Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se însoțesc.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu la librăria „Tipografică”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia la librăria Weiss Bernat — la loterie.

Lupta Românilor din Bucovina.

Avântul de regenerare al Românilor bucovineni ia proporțiuni tot mai pronunțate, mai inspiratoare. Evenimentele ultime, petrecute în sesiunea actuală a dietei Bucovinei, atitudine energică și adevărat românească a șefului partidului popular român, Dr. Ianou Flondor, au atras atențiunile întregii prese române. Discursurile dlui Dr. Flondor au umplut de însuflețire tot poporul român din Bucovina, au aflat răsunele vie în toate părțile locuite de Români și presa le-a înregistrat cu cea mai vie satisfacție. Discursurile aceste sunt inspirate de cele mai înalte principii etice; din ele străluce o învâpăiată iubire de neam, inspirate sunt ele de un curaj viu nelăzăr și de voința fermă de a pune în picioare poporul român, nu prin cerșitorii servile și lipsite de demnitate, ci prin luptă, prin muncă sinceră și roditoare. În acest mod partidul popular român fiind să asigure Românilor un loc de onoare între celelalte națiuni; numai în acest mod se poate ajunge la respectarea drepturilor naționale.

Discursurile dlui Dr. Flondor, totodată, au constituit un șir de grave acușe la adresa administrației publice a Bucovinei.

Pas de pas și cu neocurățare a fost descoperită corupțiunea dominantă, prin care nu numai Românil sunt spoliați de drepturile garantate prin lege, ci și întreaga țeară este reținută în loc pe terenul economic. Dr. Flondor a dovedit, că funcționarii supuși guvernului bar. Bourguignon, cari în ultimii ani au ajuns atât de des în conflict cu judecătoria, nu se sfiesc a săvârși sub patronajul șefului lor fapte criminale, cum este violarea secretului epistolar. Din dovezile zdrobitoare produse a reșcit până la evidență, că bar. Bourguignon nu numai tolerează, ci chiar spriginește și inițiază dominațiunea ilegalității în țeară; că însuși guvernorul, susținătorul corupțiunii, oficialilor administrative, și-a dat silința de a subordina sistemului său de corupțiune chiar și corpul judecătoresc, spre a-l abate dela calea legii.

Răspunsurile bar. Bourguignon au fost la nivelul cauzelor, cari le apăra. Nici una din învinuirile aduse de dl Dr. Flondor nu a putut fi slabită. Ajuns la o nepomenită strîmtoare, bar. Bourguignon a trebuit să admită ade-

vărul afirmațiilor din acușele ridicate; și când s'a simțit pe povișniul nepuținței sale morale, și-a pierdut cumpătul și, în legea surugilor, în loc de apărare a răspuns cu un atac personal de cel mai rău simț la adresa acusatului său.

Nu dispunem de acel natur el jovial, de care, afară de domnul Dr. Flondor, par a fi fost cuprinși toți membrii dietei din Bucovina.

Un corp reprezentativ, compus din mandatarii ai poporului, pătuns de simțul răspunderii ce o are și a demnității proprii, fără îndoială nu ar fi putut rămâne rece față de niște evenimente ca cele petrecute în sala de ședințe a dietei Bucovinei.

Acușe atât de grave la adresa guvernului și a guvernatorului, cum le-a adus dl Dr. Flondor, întărite prin însuși marturisirile guvernatorului, ar fi trebuit să provoace spontan din partea dietei un pas hotărâtor întru apărarea legalității — dacă dieta ar fi fost la înălțimea misiunii sale.

La azuil atacului personal isvorit din rostul reprezentantului guvernului contra unui membru al dietei, o corporațiune care se respectă pe sine, nici o clipă nu ar fi esitat, ci și-ar fi apărât energic demnitatea proprie, atinsă în persoana membrului atacat. Dieta Bucovinei însă toate le-a tolerat cu o flegmă, ce altfel nu se poate înțelege, decât poate prin faptul, că majoritatea covârșitoare a dietei este de pânura infracțiilor legale, reprezentată atât de strălucit prin bar. Bourguignon. Nici chiar mareșalul țării nu s'a simțit obligat a apăra demnitatea dietei, a cărei prezidiu este lui incredințat.

Special ne-a intrăinat deplin atitudinea clubului dietal român. Ne-am pus involuntar întrebarea: ce reprezintă acest club? La azuil acușelor dlui Flondor, clubul a rămas pasiv, s'a mulțumit cu marturisirile bar. Bourguignon, fără ca să le facă obiect de preocupățiune. Și această chestiune, credem, că ar merita deplină atenție, fiindcă din corupțiune trebuie să resulte urmări fatale pentru țeară. Ei, clubul român dietal nu este dispus a combate corupțiunea și ilegalitatea dominantă. Ne-ar interesa să știm motivele oculte ale acestei averșini. Dar nu le cercetăm, deși s'ar pute să dăm de picantierii politice. De altfel faptele clubului dietal român au mare asemănare cu tradarea intereselor cu adevărat românești. Nici o singură acțiune serioasă și folositoare nu ne-a ajuns la cunoștință dela inche-

ierea pactului încoace. În schimb guvernul urmează spornic cu fapte vrăgătoare intereselor românești. Nici pe terenul național clubul dietal român nu lucrează. Ce reprezintă deci acest club?

Din aceste motive ne-a apărut clasică apostrofarea clubului dietal român prin dl Dr. Flondor; ea a fost viu aplaudată de întreaga românie. Răspunsul dat de clubul dlui Dr. Flondor prin rostul deputatului Calinescu nu-i poate servi clubului spre onoare, căci nu a fost un răspuns meritorie, ci a fost mărginit la niște chestiuni formale de nici o valoare, o mască rea pentru acoperirea perpleșită.

Ceea-ce ne inspiră încredere în viitorul Românilor din Bucovina însă este, că speranțele lor nu residă în deputații pactiști, din cari se recrutează și clubul dietal român. Evenimentele din urmă, cari au umplut de entuziasm poporul român din Bucovina și i-au întărit prestigiul la frații sei din celelalte țări, ne conving, că în Bucovina se pășoste tot mai ferm și mai decis pe calea sănătoasă odată apucată.

Spin și măceș este în calea Românilor, dar curajul și munca ridică și muniți din cale.

Cu dragoste primim la Români din Bucovina, cari odată păreau ca s'au flișși, de pe fața pământului și acum dau atât de inspirătoare dovezi de curaj și bărbăție națională.

Sibiu, 24 Iulie 1901.

Partid nou. „Partid regnicolar” este numele celui mai nou partid unguresc, al cărui program îmbrățișează indeosebi chestiunile sociale și intrucăpă are caracter antisemit. În linia primă noul partid va lupta pentru mântuirea poporului de exploatare din partea Țidanilor și a sistemului actual. Asigurarea existenței micilor proprietari, introducerea votului secret prin comune, câștigarea și împărțirea de pământ între cei desmoșteniți și prin aceasta scăparea poporului de arăndași țidovi, eată unele puncte marcante din programul noului partid.

Regele Italiei și Germania. Presa europeană continuă a se ocupa de faptul, că regele Italiei a răspuns în mod vag la invitațiunea ce i-a făcut împăratul Germaniei de a veni să asiste la manevrele armatei germane. Fără a desmișca categoric această știre, zărele italiene se mărginesc a

spune, că regele Italiei fiind în doliu s'ar esplica reserva monarchului.

Presa franceză înclină a crede, că sentimentele antigermene ale suveranului Italiei nu se pot ascunde și isbucnesc la fie-ce ocazie.

Se afirmă că originea slavă a tinerei regine Elena, fiica prințului Muntenegruului, nu contribuie puțin în influența ei asupra regelui Emanuel, îndepărtându-l tot mai mult dela tripla-alianță și căutând să apropie Italia de dubla alianță.

De altă parte, simpatțiile pentru Franca sunt mai puternice în Italia, de cum sunt acele pentru Germania. Dinastia făcând dar front în politica esternă de până acum, s'ar răzîma de astă-dată pe un puternic curent popular.

Presa germană nu și ascunde mahnirea și amărăciunea ei.

Principele Bulgariei și marele duce Alexandru. Din Constanța, de pe pământul României, marele duce rusesc a adresat principelui Ferdinand al Bulgariei următoarea telegramă:

Principelui Bulgariei Sofia. Părăsind litoralul ospital al Bulgariei, primescă A. V. Regală și în persoana Voastă, întreagă națiunea bulgară, cordială și ferbîntea mea mulțumită de toate, câte le-ați aranjat pentru mine Binevoventărea lui Dumnezeu să fie peste Voi și peste toată Bulgaria sororă.

Alexandru. La aceasta principele Ferdinand a răspuns:

A. S. I. marele duce Alexandru Mihailovici

Constanța. Pentru cordiala Ta telegramă, pe care am primit-o în glorioasă și istorică Plevnă, primesc mulțumita mea plină de recunoștință. A căno mă mășcă repețita accentuare prin partea Ta, că ai venit bucuros la noi și Te-ai simțit plăcut în cercul nostru. Visita Ta a lăsat în urma sa o amintire ce nu se poate uita, care ni-oci-oda tă nu se va perde din sufletul poporului meu. Dumnezeu să te binecuvinte pe Tine și pe lui meu. Dumnezeu să saluț totdeodată și pe curajosii și bravii matrozii ai „Hostislav-ului.”

Christia albaneză. „Tribuna” din Roma semnalează un atac al prințului muntenegru Danilo în contra Austro-Ungariei, în legătură cu chestia albaneză. La un dimes dat în onoarea vodului Poemenaj, prințul Danilo a zis, că Muntenegru nu vrea să cucerească Albania, dar un alt stat are astfel de aspirații, care însă mai an-

taiu trebuie să iea Muntenegru. Turcia va apăsura Albania și ajutor îi vor da Muntenegru și Italia.

Sub un alt stat Danilo a înțeles pe Austro-Ungaria.

Sași și politica lui Széll. „Deutsche Tageszeitung” din Berlin, în numărul seu din 21 I. c. ocupându-se un viitoarea ținută politică a Sașilor, spune, că aceștia vor lua o poziție rezervată și rece față de politica lui Széll, cu care nici pe departe nu sînt mulțumiți. La viitoarele alegeri, spune numita foaie, Sașii vor alege doi astfel de deputați naționaliști sași, cari să propage și să reprezente în parlament solidaritatea tuturor Nemților din Ungaria.

ȚARUL TUTUROR POPOARELOR SLAVICE. Marele duce Alexandru s'a exprimat astfel despre monumentul din Sofia al Țarului Alexandru:

Monumentul Țarului eliberator este de mare însemnătate pentru toți Slavii, cari trebuie să se unească în contra dușmanilor lor. Țarul Alexandru II. a fost Țarul tuturor popoarelor slavice.

„Congresul comercianților și meseriașilor români.”

Cu titlu acesta „Revista Economică” (nr. 28) publică la locul întâi următorul articol, ca ehou al celor scrise de noi în

„In numărul 119 și 121 al ziarului „Tribuna” din loc s'a stăruit asupra necesității ținerii unui „Congres al comercianților și meseriașilor români” cu ocaziunea adunării generale a „Asociațiunii pentru lit. rom. și cult. popor. rom.” la 21 și 22 Sept. n. a. c.

Asupra necesității unui astfel de congres, credem și noi, nu încapă discuție.

Sîntem numai la început în ce privește comerțul și meseriile; de industrie în sens propriu nici nu mai vorbim, că nu o avem. Trebuința consolidării și organizării modestului început ce ne-am creat, reclamă apropierea puținelor elemente de pe terenul meseriilor și comerțului, înalțându-le spiritul de solidaritate între ele deoparte, și între ele și întreaga masă a poporului român de altă parte.

FOITA „TRIBUNEI”.

MIRIAM. 42

Roman — Jacques Vincent. (Urmare).

Salome mă aștepta deja în grădina și prin umbra neagră a arborilor ne-am furisat mai departe. Din câteva ferești ale haremului mai licărește încă lumină palidă.

Astfel am ajuns la poarta cea mică. Salome o deschide, sîntem afară la stradă, care se întinde în lungul Nilului! Acolo ne așteaptă un bărbat, care înaintează tăcut spre tîmțurul piezic; noi îl urmărim pas de pas și nu peste mult sîntem la mal, unde fellahul ține deja gata luntre și ne ajută să ne imbarcăm; îndată ce ne-am așezat în ea, prinde vîslele și o mină de ceaialta parte a râului.

Tăcută și tremurând ged alături de nuara; nu știu: fost-a temere, bucurie, ori oare-care presimț sinistru, ceea-ce mă făcea să mă cutremur la pasul acesta decisiv pentru viitorul meu. Mergeam însă în calea lui Hassan și voiam să dau uitării toate celelalte.

Trecute dincolo de rîu am plecat spre o căscioară părăsită, care să fi fost la distanță de circa o sută de pași; pînd am sosit acolo, Salome și fellahul

au rămas îndrît. Inima îmi svicnia teribil... am intrat.

Un șteart fumegător aruncă prin casă lumină slabă. Hassan era acolo. Zărindu-mă se ridică repede și grăbește spre mine, deodată însă se oprește.

Credeam că nu mă poate recunoaște, fiindcă-vă ascopărită pe față; îmi ridic deci voalul și cu brațele deschise alerg spre el.

— Bine, dar tu nu ești Adilah! — esclamă el.

— Adilah! — întreb eu, fără să-l înțeleg ce vrea.

— Mare Dumnezeu! Ce s'a întâmplat?! — întreabă tremurând. — De ce te trimite pe tine, în loc să fi venit ea însăși? Ce veste grozavă trebuie oare să auz?

Din pieptul meu eae un țipet, țipet de groază, de spaimă, de rușine! — Adilah, Adilah! — a zis el. Deodată mi-s-au deschis ochii... într-o clipă am înțeles totul. El aștepta — pe Adilah!

In epistolele lui pline de foc, cu ocazia întîlnirii noastre, când ambele eram greu voalate, nu pe mine mă dubia. Despre floarea ce-i căzuse din fereastra grădinii, credea că i-a aruncat-o Adilah; când s'a întîlnit cu noi la malul Nilului, când a scos din rîu pe Mansur, și ambele eram nevoalate, nu-mai pe dînsa a văzut-o... pe mine nu m'a cunoscut.

Frapat de tăcerea mea, nici presupunînd ce oribilă durere îmi sfîșie inima, repetează întrebarea:

— Vorbește deci, — strigă tremurînd, — unde este ea?

Nu-mi mai aduc aminte ce i-am răspuns, știu numai că am luat-o la fugă, alergam orbîș înaintea ca o nebună, ear Salome alături. Deodată am simțit ca-și-cum pămîntul s'ar deschide sub picioarele mele, mă împrejmuia întunerec beznă, și leșinată am căzut în brațele Salomei.

Astfel m'a dus în luntre, în care numai dînsa singură ar fi avut să se reințoară.

Cînd mi-am revenit în fire, eram acasă, în Similah, chinută de ferbințele acute. Era aproape ziuă; Bell, care stătea la patul meu palid și tremurînd, pîndește trezirea mea. Dela el am aflat, că Salome l'a sculat din somn în puterea nopții și i-a spus, că din întîmplare trecînd prin grădina m'a aflat zăcînd leșinată pe o bancă și m'a dus în odaia mea. Cu toate-că Bell nu știa nimic, din hainele mele împrăștiate prin odaie, din prospicierea mi deamă de deplînsa putea totuși deduce, că mi-s'a întâmplat ceva grozav.

Eu numai la una mă mai gândeam: că trebuie să mor; grăi nu puteam nimic. Cu privirile am arătat lui Bell hainele ude și murdărite de năsip; el m'a înțeles și a ascuns totul ce ar fi putut să mă tradeze.

Îndată-ce s'au ivit zorile dimineții, s'a dat de șire țatii, că sînt bolnavă; în grabă mare mi-au adus un medic francez. Numai cu jumătate urechea am auzit, că viețea îmi e în perioadă... A mură, Dumnezeuu meu, ce delicio! Martă, tu-mi crezi, așa e, că numai această unică speranță mi-a mai rămas?

De atunci au trecut opt zile și deși durerile nu mi-s'a ualnat, eu trăesc încă! Corpul mai resisță încă, mă scol, unblu prin odaie, scriu!

Dar spune tu însăși, Martă, ori nu e grozavă nenorocire ceea-ce mă ajunsse pe mine?

El pe Adilah o iubește, — neîndolos că încă și acum o iubește, el crede că pe dînsa a văzut-o la Turah! Măna, pe care o vîzuse prin grătelele ferestii, o credea a ei mână; dar la adeoc, ori nu a ei casă era aceea? Și cu numele, Gulgare pe dînsa, pe soția lui Aly o investie! Ear eu, sîrmană nebună, nu am înțeles, nu am ghicit-o aceasta și inima nu m'a scutit; n'am simțit, că feridrea mea e o nebulie, că am clădit pe năsip!

Dar ce are a face acum, cînd și așa mă pregătesc de moarte!

Trece zi după zi, oias după oias; ce-mi pasă mie, nu mă dolesc, nu mai aștept nimic! Marri, faraoni ai Egiptului nu pot fi mai indiferenți sub piramidele lor și mai nesimțitori decît mine, față de totul ce aparține lumii acestuia, la care ei nu m'ai aparțin, — ca-și-cum și eu-as fi petrificată deja!

Ear el, nefericitul, cît va trebui să suferă el oare? Ori nu e teribilă aventură, cînd în locul iubitei așteptate vede deodată înaintea lui o necunoscută? Nici atîta nu știe, cît cine sînt eu; ce noroc! nici nu o va afla această nici-cînd, sigur va fi crezut că sînt vre-o solavă...

La ce înșe trîzirea de nou a amărului; ce scop, mai poate să aibă această

slăbiciune condamnabilă, care nu lasă ambiției să se ridice peste patimi? Ce se întimplă oare în sufletul meu? Nu mai am putere nici să mă răsbun, uitîndu-l. Oh! și cum știa el să iubească! Iți mai aduc aminte de epistolele lui? Ochii lui însă nu i'ai văzut, nu i'ai auzit vocea, cînd credea că ei îi vorbește.

Voiam să-ți scriu, cîci credeam că nu mă-ai capacitate de a simți durerile și o desperare a mi-s'a micșorat deodată... puterea de vieță; acum însă gîndurile mă prigonesc ca niște înșe gînduri, mă dureres, fiindcă le furii, cu a tîrăi-mă de odihnă. Oh! Martă! dasem puțin timp de odihnă. Oh! Martă! Eu sufer grozav, dar lacrimi nu mai am!

Mă torturează o călm, cît oribilă: de ce am fugițasa în grabă din țară? Poate că i-s'ar fi făcut milă de mine. Dar nu, nu! Nu-mi va mai auzi de veste nici-cînd.

În timp ce scriu acestea, auză ușă sgomot, și la întrebările mele mi-s'a răspunde, că Mansur a cerut să i-se permită să intre, fiindcă mă credea moartă și doria să mă vadă. Mansur! Unicul suvenir dela cele-ce acum nu mai sînt! Mansur, nevinovatul otasator al nefericirii mele. Nu știu de ce i-am permis să intre. În prag se oprește pe o clișă, apoi alegară la mine și începe să plîngă. Dragostea aceasta a băiatului m'a impresionat foarte mult.

(Va urma).

Nu numai atât. Modestul început trebuie indispensabil dezvoltat în mod temeinic. Și în lucrarea aceasta grea și îndelungată trebuie neapărat angajată în mod conștient și sistematic clasa noastră mijlocie: a comercianților și meseriașilor. Și membrii acestei clase ar trebui întrebați, ce și cum cred, că s'ar pute ajunge mai cu înlesnire scopul, ce intenționăm. Ar trebui să li-se asculte totodată plângerile, și remediile propuse de ei pentru îmbunătățirea sorții proprii. Nu se mai poate tracta de ei, fără de ei. Cu acest mod de procedare nici n'am ajuns departe.

De altfel meseriașii și comercianții altor neamuri din patrie și din alte țări în toate congrese de timp îndelungat și discută și iau hotărâri privitor la croirea unui viitor mai bun.

În România, s. e., pe la sfârșitul anului 1899 meseriași au început să se miște cerând o îmbunătățire a situațiilor lor.

În urma acestor mișcări ministerul a consultat pe 10 camere de comerț și industrie. Aceste au convocat pe meseriași pe rînd și pe ramuri de meserii. Consultarea meseriașilor s'a făcut în decursul anului 1900. Unele consultări au ținut timp îndelungat, s. e. la camera din Craiova 30 de zile, luând parte la constituirea 35 categoriilor de meseriași. Resultatul e constat în 35 procese-verbale, mai multe memorii și în raportul camerei de comerț și industrie din 16 Maiu 1900.

Păsările meseriașilor din România și remediile propuse sînt numeroase și merita toată atențiunea. Ele sînt foarte instructive și pentru noi, îndosebi pentru meseriașii nostri, și deci datorită avem să nu le trecem cu vederea.

Atât dat înșă nu vom stărui asupra lor.

În chestia ce ne preocupă, oredem a fi la loc să facem o asemănare între modul cum s'a procedat în România la ascultarea păsărilor și la remediile propuse de meseriași și între modul cum s'ar pute ajunge și la noi mai cu înlesnire la scop.

Nu contestăm, că doară n'ar fi bine să se invite reprezentanții tuturor reuniunilor de meseriași și comercianți, și chiar indivizi singurații mai marcați, la un congres o ocaziunea adunării din est-an a „Asociațiunii“, și să se stabilească prealabil o ajutorul acestora o ordine de zi, care să fie discutată în numita adunare; înșă, oredem, la mai mari rezultate s'ar pute ajunge, convocându-se deocamdată meseriașii și comercianții după diferitele regiuni: la Sibiu, Brașov, Blaj, Sebeș, Orăștie, Hațeg, Lugoj, Arad, Beiuș, Cluj, Bistrița, Năsăud etc. Cu chipul acesta ar pute să participe aproape totalitatea meseriașilor și comercianților din respectivele regiuni. După ce s'ar pregăti spiritele pe această cale și s'ar dezvoltat interesul deosebit, ar pute să aibă loc, s. e. la anul o ocaziunea adunării generale a „Asociațiunii“, și un congres al meseriașilor și comercianților din patrie.

Cele vre-o 40 desparțăminte ale „Asociațiunii“, care se află în deplină activitate, ar fi de dorit să convoace și pe meseriașii și pe comercianții din deșă la adunare, consultându-se cu ei asupra chestiilor de interes capital pentru ei.

Încă pentru adunarea „Asociațiunii“ din est-an, poate ar fi mai consult, ca deodată o preteceră populară plănuită, să afle chip și mod de a stringe în jurul seui și meseriașii și comercianții din regiunea Sibiuului, întreținându-i cu acel privilegiu asupra chestiilor de interes vital pentru viitorul acestei clase și totodată de interes netăgăduit pentru viitorul națiunii noastre. S.

Supplex Libellus Valachorum.

— 1791. —

Trad. de Dr. Elie Dădanu.

(Urmare).

Spre a întințina această opiniune, care se întemeiază pe amintirile adausuri lipsite de orice fundament, trebuie să facem următoarele observări deduse din însăși legile și din însăși istoria patriei. Se zice în acele aditamente: „Deși națiunea valahică nu e socotită între staturi, ci este admisă în regat numai pentru binele public. Căt de străină de adevăr e această presupunere, că națiunea română nu ar fi socotită între staturi, se vede din scrisorile acelea autentice ale conventului din Cluj-Mănăștur al Preafericitei Vergure Maria, emanate la anul 1437, în cari se po-

menesc cuvinte espre despre universitatea locuitorilor maghiari și români în părțile Transilvaniei (*Universitas Regnicolarum Hungarorum et Valachorum in Partibus Transilvanicis*). Ba mai dovedește acest autentic document, că pe vremea când a fost edat staturile provinciei, adică universitatea locuitorilor, se compunea din națiunea maghiară și națiunea română, și după ce nu se mai poate cita nici o lege posterioară, care să fi statorit în mod pozitiv, că națiunea română nu este a se socoti între staturile și cetățenii țării, este dovedit, că preputerea citatelor aditamente este lipsită de orice temei.

Că oare ce va să zică adausul: că națiunea română ar fi admisă în regat numai pentru binele public, aceasta nu se poate pricepe, după ce același lucru se poate zice și trebuie să se zică despre orice-națiune. De altfel espreziunea citată nu se potrivește la națiunea română, care este cu mult mai veche decât toate celelalte națiuni din această provincie; cu mai mult temei s'ar pute aplica acest termen celorlalte națiuni, despre cari istoria patriei și diplomele principilor ne arată, că au venit în principat cu mult mai târziu decât Românii și că au fost admise ca să locuiască în țeară și să aibă drepturi cetățenești sau prin pacturi încheiate, sau prin privilegiile date de principii.

Atât istoria patriei, cât și istoria Romanilor ne învață, că Românii au locuit de sigur cu multe secole înainte de ce ar fi venit Ungurii și că perzându-și ei în luptă pe propriul lor beliduce, Gelu, nu s'au mai împotrivit Ungurilor, ci au ales de bunăvoie, dându-și mâinile, pe ducele Maghiarilor Tuhutum ca domn și al lor și prin acest fapt ei au admis de bunăvoie pe Maghiari, ca să conlocuiască cu ei, ca să aibă aceeași cetățenie și aceleași drepturi regnicolare. Maghiarii au fost mulțumiți cu această liberă și spontană procedură a Romanilor și amēndouă neamurile și-au aflat în comunitatea de cetățenie și drepturi fericea, pe care nu au voit să o concreadă sorților războiului, de al cărui sfârșit fiecare a trebuit să se teamă înainte, prin urmare în mod clar se vede pactul încheiat între ambele națiuni, pe care îl indică și Anonymus, notarul regelui Bela, prin următoarele cuvinte: „*Propria voluntate dextram dante Valachi in suum etiam dominum elegerunt Hungarorum ducem Tuhutum.*”

Că Sașii au venit și au fost admiși în secolul al 12-lea, Armenii și Bulgarii în secolul al 17-lea, dovedesc pe lângă istorie, și diplomele și privilegiile principilor.

Mai restează cetățenii germani ai patriei, cari după cum dovedește istoria, au venit în această provincie cu oștirea divului împărat Leopold cu deosebire la finea secolului al 17-lea și au câștigat admisiune în același mod ca și Maghiarii veniți la finea secolului al IX-lea, anume staturile Transilvaniei pe la finea veacului al XVII-lea, când oastea împăratească era în această provincie, s'au supus de bunăvoie stăpânirii casei austriace, întocmai precum Românii s'au fost supus pe la finea secolului al 9-lea lui Tuhutum, ducele Maghiarilor sosiți atunci, alegându-l de bunăvoie, dându-și mâinile, — de domn și al lor și astfel, precum Maghiarii sub ducele lor Tuhutum au fost admiși la concetățenia Romanilor, astfel și Germanii au fost admiși sub împăratul Leopold în cetățenia celorlalți cetățenii ai Transilvaniei. (Va urma).

Revistă esternă.

Gvernul englez și războiul.

Paris, 23 Iulie n. „Journal des Débats“ dă explicații interesante, că pentru ce falsifică Englezii într'atăta telegramelor soșite din Africa-sudică. Această censură aspră are mai mult cauze politice, decât militare. Gvernul englez se vede silit a-și ascunde puercederea sa mai mult înaintea publicului englez, decât înaintea Burilor. Pe când la Londra se susține în mod oficios, că nici vorbă nu poate încăpă de independența Burilor, pe atunci gvernul tractează necontenit cu Burii, ca să pună cât mai curând capăt războiului, pe care nu-l pot termina cu succes generalii și trupele engleze. Burii, cunoscând duplicitatea asta a gvernului englez, nu se încred de loc în promisiunile lui. De aceea pertractările de pace n'au putut duce până acum la nici un rezultat.

Victoria republicanilor în Franța.

Paris, 23 Iulie n. La alegerile consiliilor județene făcute în 21 Iulie au reușit, după știrile soșite până acum, 841 republicani și 204 conservatori. În 80 de locuri sînt balotații. Republicanii au câștigat până acum 39 de mandate nouă și au pierdut 18.

Desmintiri cu grămada.

Cetinje, 23 Iulie n. Din loc competent se desmint în modul cel mai categoric știrile lansate despre călătoria în străinătate a principelui Nichita, despre logodna prinsese Xenia, despre călătoria în Muntenegru a părechiilor regale italiene, precum și despre căsătoria prințului Mirco.

Știri mărunte.

Procesul lui Sarafot și a soșilor sei este pus pe ziua de 22 August.

De pe Câmpie.

Adunarea despărțământului Mocui al „Asociațiunii“.

— 23 Iulie n.

Acest despărțământ s'a înființat înainte de 2 ani la stăruința neobosită a protopopului Ioan Moldovan și a părintelui Simeon Ciuca, care având la inimă cauza poporului de pe Câmpie, cu o stăruință neobosită lucra pentru binele lui. Și dacă acest despărțământ în scurtul restimp dela înființare a făcut progrese frumoase, meritul în prima linie îl au acești doi fruntași ai noștri. Nici un despărțământ poate nu are o chemare mai grea și mai anevoioasă, decât despărțământul Mocui, care are să lupte cu o mulțime de pedeci în desfășurarea programului seui.

Românul de pe Câmpie.

Poporul de pe Câmpie se află într'o stare nu de tot îmbucurătoare. S'ar aștepta mult dela acest popor, care locuiește în masă compactă; s'ar aștepta a ave o limbă curată românească, obiceiuri adevărat naționale și mai virtos a desfășura o activitate economică intensă, care se poate fi chiar de model. Dacă poporul nu se bucură de aceste însușiri, vina nu e a lui. Vitregitatea timpurilor l'aduș în stadiul, unde se află. Secoli de arindul a fost silit să steie în cea mai odioasă sclăvie. Domnii cei mari de pământ, cari n'aveau interes și nici chiar inimă de a simți durere față de poporul, care cu pași rezeci înainta pe povirnișul degenerării, îl chinuia și îl silita la o viață foarte tristă; astfel silit la o viață vitregă, cântă și azi vechiul cântec jalnic:

„Fă-mă Doamne ce mi-i face,
Numai una să n'ajung
Ca să trag cu boii n'ajug.”

În urma acestei robii ei și-a pierdut toată vioiciunea și dragostea față de binele obștesc. El nu are nici vioiciunea Mofulus, nici tenacitatea și puterea de viață a Romanilor de pe Leava-Oltului, nici spiritul de jertfă al celor din ținutul Bărsii și nici spiritul de economie a Bănățenilor. Eată dar, că se explică cum de poporul de pe Câmpie e lipsit de o viață românească mai pronunțată. În consecvență despărțământul are o chemare sfântă și dreaptă: ca împreună cu inteligența se întoarce poporul de pe povirnișul degenerării și să-l îndrepte pe calea adevărată și bună, care-l conduce la bunăstare, înaintare și consolidare.

Adunarea.

Adunarea s'a ținut în Mocui, la 8/21 i. c., deschisă fiind de dl președinte protopop I. Moldovan, care în termeni populari la înțelesul tuturor accentuează rolul și scopul „Asociațiunii“. De față era un număr public din loc și jur. Resultatele dobândite în anul espirat au fost foarte îmbucurătoare, ear' adunarea și-a exprimat adăncă recunoștință președintelui, care deși în vîrstă înaintată, lucra cu mare zel pentru ridicarea și înflorirea despărțământului, rugându-l a conduce și mai departe despărțământul. Ca delegați ai despărțământului la adunarea generală s'au ales domni Simion Ciuca și George Simon. Între punctele programului a fost și cetirea lucrării dlui I. Câmpean, teolog univ.: „Românul în poesia populară“, lucrare scrisă cu multă stăruință, dar' lipsită de un comentariu psihic mai bogat al sentimentelor poporului din poezie. Întreg comitetul a fost reales pentru agendele anului următor.

Pretrecerea.

Terminându-se agendele adunării, cu toții am mers la pretrecerea aranjată de inteligența din Mocui și jur în favorul despărțământului. Deja la orele 8 sala era plină de frumusele d'șoare, de doamne și domni. Dansul a decurs cu mare vioiciune, ear' în pauză s'a întins o masă comună, unde am numărât peste 200 persoane. A vorbit între alții dl protopop I. Moldovan, mulțumind oaspeților pentru participare; dl avocat Dr. G. Tripon, urând rodnică activitate inteligenței din Câmpie ș. a.

Voașă bună creștea din ce în ce și fiicărului inimă i-se umplea de bucurie, că a fericioare a asista la o pretrecere atât de patriarhală și plăcută. În zorile zilei ne-am despărțit ducend cu noi frumoase impresiuni, cari plăcute amintiri ne vor cauza în viitor, precum și speranța în isbănda scopului, ce și-a pus despărțământul pentru binele poporului nostru. Lache.

DE PE SOMES.

— Starea bisericilor și a școlaelor. —

(Urmare și fine).

Toate-s frumoase până aici! Un lucru însă e greu de priceput. Nu putem adevărat înțelege, cum vin de-un an încoace în două-trei comune curat românești de pe valea noastră — școlaele de stat. Nu avem oare în fiecare comună școlae confessionale, cari nu reclamă de loc cheltuiala poporului? Nu sînt aceste destul de corespuțtoare? Pentru ce dar' nu le impozităm pe aceste și atunci n'am ave lipsă să cerem școlaele statului?! Curioș lucru!

Se pare însă, că poporul nu e absolut de vină, ci unii conducători mai slabi de suflet. De categoria acestora sînt unii dela cărma satului, cari se lasă hăbăuși de câte un notăregel jidan — făcându-se coadă la topor. Ba e chiar neplăcut să constatăm, că sînt și între învățătorii noștri ică-colea câteva elemente putrede, cari amenință cu stricăciune și pe alții.

Acestia nu iau esemul dela colegii lor din alte comune, cari sînt între celeleși împrejurări ori poate și mai slabe. Ei nu se îndestulează cu salariul de 3-400 fl., deși n'au să colinde după el prin sat, oăci îl au la timp. Atari capete seci — har Domnului, că sînt numai două-trei la număr — știu să buimă-cească pe cei din sat, înfricându-i că școlaa comună e o greutate mare pe popor, că nu o vor pute susține și deci că ar fi bine să cereă ajutor de stat — pe când au deja școlaa confessională.

Statul îi prinde astfel ușor în clește. Pretinde apoi dela comună alt edificiu, harnicilor învățători colindă pe la inspector, cerend salarii de 5-600 fl. (oăci pentru aceasta se svircolesc atâta), satul nu poate și eacă școlaa de stat e adușă, școlaa românească nimicită — totul din slăbiociunea aștorfel de învățători, cari se pretind a fi conducătorii, lumina poporului.

Așa s'a întâmplat d. e. în comunele Găureni, Telciu și Salva. Comuna aceasta din urmă e în imediată apropiere de Năsăud, care nu duce dorul de școlae. Ba chiar în comuna Salva se află școlaa confessională cu un edificiu destul de frumos, pe care nici statul — recunoscut de pretensiv față de noi — nu l'ar pute excepționa! Nu înțelegem deci, de ce a fost lipsă a cere școlaa de stat?

Se pare însă a fi basată suspiciunea, că adevărat rîvna după salarii mari a unor stimabili învățători a contribuit mai mult la aceasta — tot numai spre ocumperea sentimentului național al poporului. Și slăbiociunea se arată cu atât mai evident din faptul, că școlaa confessională românească din Salva au freuentat-o în anul trecut abia 60 de copii, pe când la școlaa de stat ungurească au umblat de trei-ori mai mulți.

Dar' și aici a fost tras pe sfară bietul popor, oăci statul nu a făcut mai mult, decât a mărit salariul rîvnitorilor învățători, ear' comuna trebuie să se îngrijească de alt edificiu și celelalte cheltuieli. În schimb apoi bieții copilași vor fi hăbăuși ca vai de ei!

Ba și mai mult! E adevărat chiar ridicol să auzi de cătră seară trecend prin aceasta comună cum strigă copiii: „*Io rigel!*“. Dacă îi întrebi, cine l'au învățat, ei îți spun, că d-nii învățători: Filimon și Fiegnariu... Frumoasă cinste... Dați numai să meargă!

Ispravnicii din Salva — onoare excepțiunilor — întoarnă vorba poetului: „*și-au schimbât porecla în renume*“. Ei schimbă numele în poreclă.

Pentru dîșii e rușinos a fi „*Romuli nepos*“. Ei mai bine voese a se face nepoții hordelor asiatice, zăpăcind mințea copiilor cu nak, nek, etc. Dar' pentru ce nu aintăiu limba noastră? Pentru ce, stimabili ispravnici, ești stirpin în inima fragadă a copilașilor noștri atragerea și uitarea față de limba strămoșească, pe care ei deodată cu laptele au supt-o. Au doară din caprițul d'voastre?

Tot astfel ne prinde mirarea față de comuna Telciu și Găureni. Cum vine adevărat Telciu, care nu se poate plînge de comună săracă și care asemenea are școlaa confessională și și-a ridicat biserică pompoasă — se oară școlaa de stat? Tot așa ne întrebăm față de Găureni, care, ce e drept, e comună mai săracă, dar' pentru aceea îi era de ajuns școlaa confessională, pe care n'ar fi trebuit să o desființeze — oăci nu le era spre greutate, după ce se susține din fondul grănităresc — numai pentru ca să ridice în locul ei școlaa de stat. Dar' și aici este câte un bărbat zelos, care se oară a fi făcut unealtă în mână celor, cari tind a ne cutropi cu maghiarizarea.

Ori-cum, însă nu le servește spre cinste acelora, la cari se referese aceste.

Ear' în fine pe cât ne îmbucură starea școlaelor în celelalte comune de pe valea noastră, tot mai rău stă situația școlaelor din district, între cari și comuna amintită Salva.

pe Valea-Someșului, cu atât ne doare mai rău să vedem, cum frați de-ai noștri orbiji de slăbiociuni își perd mințile — făcându-se unealtă în mână aceluora, cari numai pierire ne vreau.

Sperăm, că cel puțin oialalți, grolul fraților învățători, vor române și mai departe la postul lor, ca adevărați luminători ai poporului. Nu vă lăsați, fraților, a fi ademiniți de cei păcoșoi! Fiți îndestulți cu puținul ce vi-se poate oferi! Nu uitați, că e dela frații voștri, dela un popor necăjit, care vă iubeste! Nu abusați de iubirea lui! Slugiți-l cu credință și nu uitați, că el v'a născut și pentru el trebuie să trăiți!

Tot dască!

Comasare în Ocna-Sibiului.

În zilele trecute s'a ținut în Ocna-Sibiului pertractarea prealabilă pentru începutul comasării.

Partea covârșitoare a proprietarilor de pământ s'a luptat un șir întreg de ani contra orinduirii comasării parte din motivul adese-ori adevărat, că comasarea numai oamenilor cu stare le este de folos, ear' sărăciunea devine și mai săracă, parte pentru că se temeau de multele abuzuri și apucațuri, cari se întâmplă adese-ori la îndeplinirea operațiilor, mai cu seamă când inginerul angajat nu e destul de harnic și în specie nu este destul de conștient.

Astfel și la pertractarea din zilele trecute punctul cel mai important de rezolvit a fost alegerea inginerului.

Între inginerii cari au reflectat la această întreprindere au eșit la iveală doi, și anume: inginerul diplomat Onoriu Tilea și simplul geometru practic Nagy Sándor.

Domnul Tilea, pe lângă calificațiunea superioară teoretică ca inginer diplomat de Viena, mai are și o praxă vastă, oăci a comasat până acumă deja vre-o 50-60 de comune spre mulțumirea generală atât a proprietarilor interesați, cât și a forțurilor competente judecătorești.

Domnul Nagy însă pe lângă lipsa totală de pregătire teoretică, oăci abia a absolvat 3 clase gimnaziale, de când a fost împărțit cu dreptul de a face comasări încă nici o comună nu a isprăvit, curg însă la tribunal arăstările contra lui pentru lucrări netrebnice.

Astfel, ori-oine ar fi trebuit să creadă, că între astfel de concurenți nu mai poate fi vorba de alegere și luptă.

Și totuși, locuitorii maghiari ai orașului, mai cu seamă puținii proprietari mai mari, cine știe din ce motive, au preferit pe neafloriatul Nagy Sándor calificatului și șeptului Onoriu Tilea.

Astfel între Români și Maghiari și pe acest teren o totul nepolitic s'a oăcit luptă crâcnă.

Cu multă satisfacție trebuie să constatăm însă, că poporațiunea română s'a purtat admirabil de brav, frânimea insufletită nu aștepta alta decât să fie bine condusă, ear' inteligența, patru proșii de două confesiuni, învățătorii și alți 2-3 fruntași o zel nobil și în cea mai bună armonie au condus lupta electorală, al cărei rezultat, astfel, nici nu putea fi altul decât biruință.

Pentru Onoriu Tilea au votat 1782 de proprietari cu 3773 jugere, ear' pentru Nagy Sándor au votat numai 427 de proprietari cu 2712 jugere.

Nici un Român nu s'a abătut dela solidaritate!

Astfel nu ne îndoiim, că d-nul Tilea va fi inginerul nostru de comasare și dîneul o va îndeplini astfel, ca toți proprietarii să fie mulțumiți.

Zic unii, că tribunalul totuși pe Nagy Sándor l'ar denumi, oăci e Ungur. Noi nu putem crede aceasta; tribunalul va trebui să denumească pe acela care este cel mai calificat, care dă garanțiile cele mai bune, va trebui să denumească pe acela care intrunește încrederea majorității covârșitoare a proprietarilor.

Cu plăcere am raportat despre acest act însemnat în viața harnicilor noștri frați din Ocna-Sibiului și credem că această isbăndă convingendu-i despre marea putere, pe care o reprezintă ei, când sînt solidari și bine conduși, le va ajuta ca și pe alte terene să poarte lupta cu biruință.

Deja se arată prin Ocna rîndunele electorale, s'au început deja corteșirile. Ne rugăm o insistență de frații noștri, să se ferească de ademinerile străinilor, să-și conserve nepătată demnitatea personală și națională, care face mai mult ca un blid de linte. Dorel.

Convocare.

Despărț. Mediaș, al Reuniunii inv. gr.-cat.

A doua adunare a despărțământului Mediaș al Reuniunii inv. gr.-cat. din archidieceza gr.-cat de Alba-Iulie și Făgăreș, pentru a. c. se va țin la 4 August n. a. c., în școlaa gr.-cat. din Basna.

La această adunare sînt invitați membrii despărțământului. On. Domni preoți ca directori școlari și toți căți se interesează de școlaa poporală.

PROGRAM:

1. La 7½ ore a. m. participare în corpore la serviciul divin.

- 2. La 10 ore a. m. deschiderea ședinței.
3. Constatarea membrilor prezenți.
4. Verificarea procesului verbal din adunarea precedentă.
5. Încasarea taxelor curente și restante.
6. Citirea disertației 'Cum trebuie propusă istoria profană în școala populară', de Elie Tarna, învățător în Ibișdorf; discutarea și cenzurarea ei.
7. Predarea temei practice 'Noțiunea și scrierea pătrarului (1/4) la clasa VI, de Ioan Axente, învățător în Șica-mio; discutarea și cenzurarea ei.
8. Alegerea temelor, designarea persoanelor, stabilirea locului și timpului pentru adunarea viitoare.
9. Raportul comitetului.
10. Alegerea noilor oficiali.
11. Alegerea delegaților pentru comitetul central și adunarea generală.
12. Alegerea comisiei de verificare.
13. Eventuale propuneri.
14. Inchiderea ședinței.
NB. Acel membru, care din cauza strămutării locuinței peste vară, n'a primit convocatorului special, prin această se consideră a fi conchemat.
Agârbicui, în 3 Iulie 1901.
Elie Câmpăan, George Porizme, președinte, notar. desp.

Mulțumită. Adânc recunoscător pentru ajutorul material, pe care Prea Onoratul Domn Ghifă B. Popp și venerabila d-sale doamnă au binevoit a-mi-l da în decurs de trei ani pentru a-mă pute susține, să studiez la gimnasiul gr.-or. român din Brașov, vin să le mulțumesc cu profund respect și pe această cale. Generoșilor mei sprigintori le voi purta întotdeauna în inima mea un viu simțământ de recunoștință și venerație. Pogorta (comitatul Făgărașului), 10/23 Iulie 1901. Pavel Guseilă-Negrea, absolvent al gimnasiului gr.-or. român din Brașov.

La moartea doamnei Krüger. Bătrânul president suferă cu rezignație și această lovitură a sorții. Mii de telegrame de condolență i-au sosit din toate părțile. Între cei dintâi i-au condolat lordul Roberts și Kitcheener. Regina Wilhelmina a Olandei i-a adresat o prețioasă deosebită deosebită.

Abzicerea lui Puttkamer. Secretarul de stat al Elsaței-Lotaringiei, Max Puttkamer, și-a dat abzicerea, precum zice 'Strassb. Post' — nu din propriul seu îndemn. Abzicerea lui a produs mare senzație, căci deși în etate de 70 de ani, el era om în toată puterea.

Călduri colosale continuă a fi în Statele-Unite. Starea cocuzului în regiuni întinse este foarte critică.

În coroane. Cu prima Septemvrie va fi scos din circulație restul de 90 milioane de piese de un florin, precum și piesele de cinci florini, în locul cărora vor intra în circulație piese de 10 coroane, în valoare de 164 milioane.

Earăși Dreyfus. Foile jidane aduce știrea, că în St.-Ursanne (Francia) s'a constituit o societate, care plănuiește înființarea unei fabrici de tunuri. Direcțiunea acestei fabrici a fost oferită lui Dreyfus, care a și primit oferta. Cum se știe jidă Jidanul vecinic la suprafață!

Banca comercială din Kharkov a falimentat cu pasive de 2,300,000 ruble.

Novă împresă. Tabla regească din Budapesta a pus sub acuză pe o profesoară cu numele Irkut Aranka, pentru-că în o novelă a scris atât de fidel pe o damă din societatea ei, încât aceasta s'a recunoscut, s'a simțit ofensată și a împresă-o. Așadar nu-i permis să descrie lumea cum este, căci dacă se află cineva și cele scrise le ține potrivite cu purtarea și persoana sa, ușor poți ajunge pe banca acuzărilor.

Un duel sângeros a fost în Cluj între judele de tribunal Issekutz Gyula și între redactorul dela 'Szinhazi Ujság, Herzeg Jenő', pentru un comunicat umoristic la adresa numitului jude. Issekutz a fost greu rănit.

Școala română din Sofia a avut anul acesta un număr de 160 elevi și eleve, dintre cari 89 băieți și 67 fete. Școala de băieți are două secțiuni: primară și comercială. Cursurile fiecărei secțiuni s'nt de patru ani. Programa studiilor este întocmai ca a școlilor similare din România, cu adăosul limbii bulgare.

Discursul unui atentator rus. Un ziar din Viena primește din Petersburg următoarele:

Laguski, care a fost condamnat la opt ani de muncă silnică pentru atentatul săvârșit în contra lui Pobedonosev a pronunțat un scurt discurs în ședința curții de casasă unde i-se esminase recursul:

'Pentru, a explica fapta mea, — a zis el, — trebuie să observ acestea: clasele dirigitoare din Rusia mențin poporul în ignoranță, în loc să-l instruiască și să-l lumineze. Școlile laice s'nt înlocuite cu școale religioase, în cari poporul e hrănit cu superstiție, ear' nu cu știință. De aci rezultă, că în popor domnește o miserie teribilă și că poporul nu poate face nimic spre a-și apăra propriile sale interese. Astfel fiind lucrurile, e datorită inteligenței ca să vină în ajutorul poporului și să protesteze în contra unei astfel de situațiuni. Biurocrația e cea dintâi culpabilă și Pobedonosev e reprezentantul cel mai primejdios al acestei birocrații. Lui îi datorește Tolstoi că a fost condamnat.'

Vieața socială.

Teatru în Brad.

Reprezentarea teatrală (se va juca 'Lipitorile satelor', dramă în 3 acte și 2 tablouri, de V. Alexandri) împreună cu dans se va aranja Duminecă, în 15/28 Iulie 1901, în sala hotelului 'Central' din Brad, cu ocaziunea adunării despărțământului X. al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Venitul e destinat pentru înființarea de bibliotecă populară. Intrarea: Locul I. 1 fl., locul II. 80 cr., parter 60 cr., pentru copii 20 cr. Începutul la 8 ore seara precis. NB. Ofertele marinezoare s'nt a se adresa la dl Stefan Albu, profesor în Brad.

Concert în Bocșa-montană.
Reuniunea română de cântări și musică din Bocșa-montană, invită la concertul ce-l va aranja din prilegiul excursiunii sale la Bocșa-montană Duminecă, la 28 Iulie n., în sala 'Berăriei'. Începutul la orele 8 seara. Musica: Radu. Preful de intrare de persoană: Locul I. 1 coroană 40 bani, locul II. 1 coroană, ear' locul de stat 80 bani. Bilete de intrare se pot câpța în tot timpul la dl Adolf Rosner, precum și seara la casă. Oferte și supraolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice.

Programa: 1. Adam: 'Junimea parisiană', cor mixt. — 2. Cordonean: 'Dar' n'a fost vis, cor mixt. — 3. Vidu: 'Răsunet dela Crișana', cor mixt cu soli. — 4. Murăgan-Vidu: 'Trecui valea', și 'Varia', coruri mixte. — 5. Musicescu: 'Concert bisericesc', cor mixt. — 6. Vidu: 'Lugojana', cor mixt. — 7. Vidu: 'Din șezătoare', cor mixt cu soli. — 8. 'Răsunetul Ardealului', cor mixt cu soli. După concert: dans.

MAI NOU.

In chesția Bánffy. În cercurile deputaților opoziționali ai dietei din Budapesta s'a pornit o mișcare pentru convocarea imediată a dietei. Deja s'nt de 20 de subscrieri răsărite. Dieta se va ocupa cu desvârlirele lui 'Neus Freie Presse' despre încercarea bar. Bánffy de-a introduce absolutismul în Ungaria.

Convenție militară între Austro-Ungaria și România.

Am amintit, că mai multe foi germane au adus știrea despre o anumită convenție militară ce ar exista între monarhia noastră și regatul român. Știrea aceea s'a aflat răsunet și este viu comentată atât în presa rusescă, cât și în cea vieneză.

Constantinopol, 23 Iulie n. Marele duce Alexandru a fost primit în audiență de rămas bun de Sultanal.

POSTA REDACTIEI.
Reclama. Răspunsul ce-l trimiteți, nu e răspuns la cele scrise. Desmînții, că știrea despre participarea corului la sârbărea maghiară din 20 Aug., publicată în 'Resicai Lapok', nu e adevărată. Ori recunoașteți, că acest pădós fapt e bun și românesc? Asta se le spuneți.
I. V. în S.-Miel-nu. Nu stăm de vorbă cu ziarul, care te-a atacat. Trimite acolo răspunsul și insistă să-ți-l publice.
Lache. Mulțumite. Rugăm adresa d-tale.

Starea și statistica meseriașilor din România.

Etată statistica meseriașilor din lucrarea dlor Theodor și Robin. Numărul meseriașilor din țeară este socotit de autori la 141,708, număr în care nu intră meseriașii din București. Statistica orașului București pentru 38 de meserii după rezultatele estrase de primăria capitalei din lucrarea recensământului populațiuni (1899) dă un număr de 18,881 meseriași și 5140 calfe. Meseriași din țeară, afară de București, se repartizează astfel:

Table with 4 columns: Meserii, În com. rurale, În orașele cap. de județe, Total. Rows include Măiestri, Calfe, Ucenici, Total and breakdown by nationality: Români, Str. creștini, Evrei.

După naționalitate, meseriașii se repartizează astfel după locul de reședință: Români 68.845, Str. creștini 9.813, Evrei 5.718. Români reprezintă 82% din totalul meseriașilor în comunele rurale și cele urbane nereședite de județ și 50% în orașele capitale de județ; în aceste din urmă restul de 50% este alcătuit din străini, din care 27% străini creștini și 23% Evrei. Pentru-ca se ne dăm bine seama însă de preponderența elementelor străine

în exercitarea meserilor, am întocmit, după diferitele tabele din lucrarea cercetăm, următorul tablou din care se vede, pentru fiecare oraș, capitală de județ, numărul meseriașilor după naționalitate:

Table with 4 columns: Orașe, Totalul meseriașilor, Români, Străini creștini, Evrei. Lists cities like Bacău, Bârlad, Botoșani, Buzău, Brăila, Călărași, Caracal, C-Lung, Constanța, Craiova, Dorohoiu, Fălcieni, Focșani, Galați, Giurgiu, Huși, Iași, P-Neamț, Pițești, Ploești, R-Sărăt, R-Vâlcea, Roman, Slatina, Tecuci, T-Jiu, T-Măgurele, Tirgoviște, T-Severin, Tulcea, Vaslui.

Sunt orașe, după-cum se vede, unde meseriașii evrei s'nt cu mult mai numeroși decât meseriașii români, ca în Bacău, Botoșani, Dorohoiu, Fălcieni, Peatra-Neamț, Iași, Roman; în aceste orașe ei alcătuiesc aproape două treimi din numărul total al meseriașilor.

Din cercetarea meserilor în parte, autorii au putut să constate că s'nt unele meserii în cari se găsește un număr foarte mare de Români, ca lemnăria, rotăria, zidăria, caldarămaria, cărăușeria, chirigeria, dulgheria, hamalăcul etc., meserii în cari se cere multă muncă fizică; s'nt însă multe meserii unde proporțiunea străinilor este îngrjiitoare, ca croitoria, cismăria, măcelăria, pescăria, tēmplăria de mobile, tinichigeria, zidăria, modele; în aceste meserii predomină Evreii. În ce privește meseriașii în general numărul lor după felul meseriei este următorul (afară de București) 18.284 cărăruși sau chirigii; 11.942 ciamari; 8422 ferari; 6514 croitori; 5909 dulgheri; 5800 lăutari; 4738 blănari; 4014 hamali; 4135 lemnari; 4604 rotari; 3994 zidari; 3426 pescari; 3364 brutari; 3621 croitore; 2232 cărămidari; 2469 măcelari; 2389 olari; 2465 rogojinari; 1721 barbieri; 1786 birjari; 1132 bragagii; 1000 lăptari; 1105 lingurari; 1262 petrari; 1685 plutași; 1427 potcovari; 1354 rachieri; 1485 sobari; 1762 spălătorese; 1737 tēmplari de binale; 1562 tēmplari de mobile; 1297 tinichigii; 607 tipografi etc.

Din numărul total al meseriașilor din orașele capitale de județe numai 17.565 lucrează singuri, din cari 9986 Români, 3899 străini creștini și 3680 Evrei; în comunele rurale și urbane nereședite de județ numărul acestor meseriași este de 55.750, din cari 48.622 Români, 4662 străini creștini și 2466 Evrei. Măiestri din orașe cari au învățat meseria în școli sau atelieri speciale s'nt în număr de 1424. Din acestia 141 s'nt Români și 1283 străini. (Albina).

Bibliografie. O carte bună.

În editura W. Krafft în Sibiu a apărut 'Drepturile și datorințele învățătorilor confesionali români', de învățătorul P. Conda. Prețul de boltă e de cor. 350 Se poate procura dela toate librăriile.

Causa nemulțumirii și conflictului, ce adesea se ivește între învățător și autoritățile școlare, în cele mai multe cazuri nu e alta decât necunoașterea drepturilor și datorințelor, — atât din partea învățătorilor, cât și a autorităților școlare. Învățătorii mai vechi se mai știu orienta în unele afaceri pe basă experienței, cei noi s'nt aproape cu totul neorientați asupra datorințelor, și mai ales asupra drepturilor, ce le compet. Cartea domnului Conda e merită a pune capăt acestor triste stări de lucruri, dând indigetirile cele mai de lipsă în toate afacerile ce privesc pe învățători,

pe scaunele școl. și pe inspectori de școale confesionale. Recomandăm această carte tuturor învățătorilor conști de chemarea lor, căci ea nu e iertat să lipsească de pe masa nici învățător.

Verbe înțelepte. Maxime și reflecțiuni din literatura universală, culese de Aurel C. Popovici, București. Editura Institutului de arte grafice și editură 'Minerva'. 1900. Este o bogată colecție de maxime, adunate cu multă strgintiță și pricepere de vrednicul nostru compatriot Aurel C. Popovici. Cartea are format 8-av mic, portativ și 316 pag. cuprinzând la 1300 de maxime și sentențe, tot atâtea perle prețioase ale cugetării celor mai renumiți scriitori și bărbați de valoare ai tuturor popoarelor. Prețul este 1 leu 50 bani.

Novele, de Ioan Pop Reteganul, este titlul unui volum ce a apărut acum în București, în editura librăriei Leon Alculey. Conțin bucăți: 'Fruța Nufului', 'Cersătorul', 'Tudorica', 'Minte de miere și pace!', 'Bietul Iștode', 'Mitra Pascului', 'Petrea Iovului', și se află de vânzare la autorul în Reteg, prețul 1 cor. — Tot acolo se află și scrierea lui 'Novelă și Schițe, asemenea cu prețul de 1 coroană. Această scriere conține: 'Biserica pocăinții', 'Blândocul', 'O inimă nobilă', 'Nenea Alec', 'Papa Toma', 'Salvina și Susana cea nebună'. Ambele aceste scrieri le recomandăm cetitorilor noștri ca scrieri morale și lesne de priceput.

Dicționar mitologic. Dl can. din Blaj Gavril Pop a sosis în tipografia seminarului archidiecezan primul fascicul din 'Dicționar mitologic, conținător de diferite numiri de persoane și lucruri din vechea mitologie greacă și latină'. Fasciculul acesta se estinde pe 80 pagini format 8° și ajunge până la litera D. (Deucalion). Scopul acestui dicționar mitologic, cum spune însuși autorul, este a umple o lacună în literatura română lipsită până acum de un astfel de op. Prețul unui fascicul e de 40 bani (20 cr.) și se află de vânzare la autorul, în Blaj.

'S'ntem o țeară săracă sau bogată din punct de vedere economic?' de V. S. Moga, București. Institutul de arte grafice 'Eminescu'. 1901. Prețul 50 bai.

Scrișori către plugari, de Constantin Sandu, diplomat al școlii de agricultură dela Herăstrău.

Este o broșură a bibliotecii populare a administrației domeniului coroanei a edat până acum 19 broșuri pentru țărani, de cuprins mai cu seamă economic. 'Scrișori către plugari' este broșura sau cărțicioa a XIX-a și e împodobită cu portretele MM. LL. Regele și Regina și cu mai multe ilustrații în text.

Cărțicioa cuprinde mai multe capitole economice, instructive, d. e. Pluguri. — Arături. — Grape. — Sēmănatul. — Despre fēnățe etc., scrise toate în limbaj ușor, popular.

'Originea cuvēntului Valah', de Dr. Dimitrie Magdu, Sibiu, 'Tipografia', soc. pe acțiuni, 1901.

Sosiți în Sibiu.
La 24 Iulie n. 1901.
Hotel 'Împăratul Romanilor'. Baron Huszar din Cluj; Baumeister, colonel, Newald, căpitan din Viena; Mircea cu soția, protopop din Mediaș; Murăgianu, preot din Sebeșul-săseș; Leonhardt, măiestru de edile din Sighișoara; Hoynigg, procurist din Viena; Glück, Gallart, Zimmer, din Budapesta, Retezar din Cluj, Schaffer din Schlagerwald, Zobel din Orăștie, comercianți; Busse, abiturlent din Biertan.
Hotel 'Meltzer': Gunesch din București, Friedrich din Codlea, comercianți; Lobonțiu din Abrud, Emilia Binder din Sebeșul-săseș, privatieri, Klein, fabricant din Roșcani; Sērbu, teolog din Sebeșul-săseș; Turcu, volajor din Budapesta; Ojoiu din Mesentea, Szabó din Blaj, Cuou din Corbi, proși.
Hotel 'Mihaiu': Popp din Apoldul-mic, Fleșchin din Porcești, notari; Sanecki, fotograf din Lanerâm; Șerban, econom din Boița.
Hotel 'Habermann': Bertelme, poleitor din München.

Pentru redacție și editură răspunsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru 'Tipografia', societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Doctorul Alexandru de Vaida-Voevod specializat pentru boale interne. Karlsbad, ALTE WIESE, 'DREI STAFELN'.

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

În sensul art. de lege XXXVI. din anul 1876 §. 29.

- 1. Suma scrisurilor fonciare puse în circulațiune cu ziua de 1 Iulie 1901 face cor. 4,904.000.—
2. Pretensiunile institutului de împrumuturi ipotecare, cari servesc pentru acoperirea acestor scrisuri fonciare sunt de cor. 4,966.099.72
3. Valoarea ipotecelor luate de basă la susnumitele împrumuturi ipotecare este de cor. 19,224.609.82
4. În sensul §. 97 din statute „fondul special” pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de cor. 410.266.50

Specificatiunea efectelor fondului de garanță al scrisurilor fonciare.

Table with 3 columns: Nominal, Titlul, Valoarea. It lists various types of securities and their values, such as 'Sorti de stat din 1854 cu 3.2%' and 'Obligatiuni cu premii de ale institut. austriac privilegiate de credit fonciar de 3%'.

[287] 1-1

Direcțiunea.

Din editura „Tipografie”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Biblioteca populară a „Tribunei”.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coase tip, broș, elegant. Un exemplar 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 bani.
4. Pipăruș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
5. Păcălă și Tandala. Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, colecționar-tipograf. Un exemplar 80 bani.
7. Teu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 16 bani.
8. Colăcișorul. Obiceiurile țaranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.
9. Fieșă a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.
12. Înderetionul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 16 bani.
13. Răstăm de masă. Legendă populară din gura Născudului. De George Coșbuc. Un exemplar 12 bani.
14. Buzlea de Bojana Născovă, tradusă din limba boacă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu 80 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 10 bani.
16. Din bătrân. Ghiduri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 16 bani.
18. Căldărușa en trei picloare. Poveste franceză de Eleonora Tănăsescu, după A. Gevrey. Un exemplar 16 bani.
19. Cennogota. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
20. Un pețitor înderetic. Novela de Björnson. Un exemplar 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Teară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
22. Scăpăratoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.
23. Fata Crăciunului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 8 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul convenit. Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Advertisement for 'Din tainele vieții' by Margareta Moldovan. It features a decorative border and text: 'A apărut Din tainele vieții. 29 de nobile și schițe. Prețul 2 cor., plus 10 bani port. Se poate procura dela Librăria W. Krafft.'

Advertisement for 'Anuarul I' by Teodor Raica. It features a decorative border and text: 'Bine apreciată de întreaga presa noastră. „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” cuprinzând anele date dela întemeierea ei până la 31 Decembrie 1899 publicat de Comitetul Reuniunii. Prețul 1 cor. 20 bani, cu porto postal 1 cor. 40 bani.'

Publicațiune. În chestiunea comasării hotarului Sibului, se aduce prin aceasta la cunoștință, că conform rescriptului judecătoresc din 23 Iulie a. c. nr. 4221/901, introducerea judecătorească în noua proprietate, s'a sfârșit și că pentru eventuale reclamațiuni și cereri s'a fixat termenul ultim pe 27 Iulie 1901 st. n. a. c., începând dela 9 ore (în casa orașului). Se provoacă prin aceasta toți proprietarii de pământ, ca în ziua sus numită, la ora 9, în casa orașului, să-și înainteze reclamațiunile contra împărțirii moșiei și cererile reclamațiunile și cererile referitoare la aceasta, cu atât mai mult, că reclamațiunile și cererile intrate mai târziu nu se vor mai lua în considerare. La pertractarea reclamațiunilor însușite se vor chema respectivii proprietari, din cas în cas, fiecare separat. Sibiu, în 23 Iulie 1901. Magistratul.

La subsemnata firmă devine un post vacant pentru o calfă de comerțiu, în branșa de băcănie (specerei), curent și tutungerie-mare (m. k. dohánygyőtzőse). Se recere dela reflectanți, ca să fie persoane de încredere cu purtare solidă și praxă în afacerile comerciale; aceia însă cari ar ave praxă în conducerea tutungeriei-mare, se vor prefera. Tot aici se află un post vacant pentru un practicanț, care va ave cel puțin 2 clase gimnasiale, și va fi trecut vârsta de 13 ani. A se adresa la firma Ioan Baciu, Hătszeg. [284] 2-8

Advertisement for Franzbranntwein-ul lui BRÁZAY, cel mai răspândit și mai neaprecionabil mijloc de cură în casă. It lists various ailments and symptoms treated by the brandy, such as 'Căderea părului', 'Dura împărat', and 'Fulger'. It also mentions 'Feriți-vă de imitațiuni' and 'Fiți cu atențiune la marca de apărare'.

Advertisement for 'Chestiunea Română în Roma' by Roberto Fava. It describes a conference and literary studies. Text: 'Chestiunea Română în Roma. Conferența domnului Roberto Fava. Prețul numai 40 bani. Se află de vânzare la Librăria W. Krafft. Studii Literare de Teodor Raica, profesor de liceu. Cuprinzând: O gramatică-parodie. Vocaul al XVI-lea. Codrul frate cu Românul. Monografia prepoziției „de”. O carte de mare preț pentru toți profesorii, dascălii și cărturarii români. Prețul numai 1 cor. 50 bani. Se poate procura dela Librăria W. Krafft.'

Advertisement for 'Anuarul I' by Teodor Raica. It features a decorative border and text: 'A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu. Anuarul I. „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” cuprinzând anele date dela întemeierea ei până la 31 Decembrie 1899 publicat de Comitetul Reuniunii. Prețul 1 cor. 20 bani, cu porto postal 1 cor. 40 bani.'

Advertisement for 'Foaia Poporului'. Text: '„Foaia Poporului”, este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară. „Foaia Poporului” este în fiecare Duminecă, în format cart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni. Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată a bona această foale „Foaia Poporului” va costa numai 4 cor. pe anul întreg sau 2 cor. pe jumătate de an. Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.'

Advertisement for 'Descrierea Ardealului. Teara-Noastră, Zarandul și Munții-Apuseni'. Text: 'Cine voește să cunoască frumoasa țeara a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume: „Teara-Noastră, descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Muręșului, apoi Zarandul și Munții-Apuseni, Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. Descrierile sânt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a. Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei. Toate zările noastre au apărut în cuvinte elogiouse aceste descrieri, unicele ce le avom despre Transilvania în limba română. „Liga română”, scrie între altele: „Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevăr se simția la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primăria amabilă pe care o merită. Comande se pot face la Librăria W. Krafft.'

Advertisement for 'Din editura „Tipografie”, soc. pe acțiuni în Sibiu'. It lists various books and their prices: 'Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri cor. —30', 'Art. de lege XXI și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară —50', 'Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune —80', 'Aluășiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptat pentru înființarea lor după modelul „Societății de cumpătare” —1', 'Brote Eugen, Tinerea vitelor —24', 'Costan T., Aur, novelă —30', 'Duiică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabharata —30', 'Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur —160', 'Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți —140', 'Leonat și Dorofata, vorbire de glume în versuri —20', 'Nordau Max, Naționalitatea, studiu —40', 'Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII din 1886) —10', 'Rusuș-Sirianu I., Moara din vale, 8 novele —140', 'Simion T., Păcate Domnești, novelă orig. —60', 'Simu R., Monografia comunei Orlat —50'. It concludes with 'Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul convenit. Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.'

Advertisement for 'Legea veterinară (Lecuirea vitelor)'. Text: 'atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibului” a îngrijit ca atât limba cât și forma cărței acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește: Învățătorul Munteanu împărtășește economilor sei cele mai de lipsă cunoștințe despre LEGEA VETERINARĂ (Lecuirea vitelor) BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE) stând cu dinăii la sfat în serile lungi de iarnă. De Tormay Béla. Ediția II. revizută — 152 pagini mari. Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibului.'